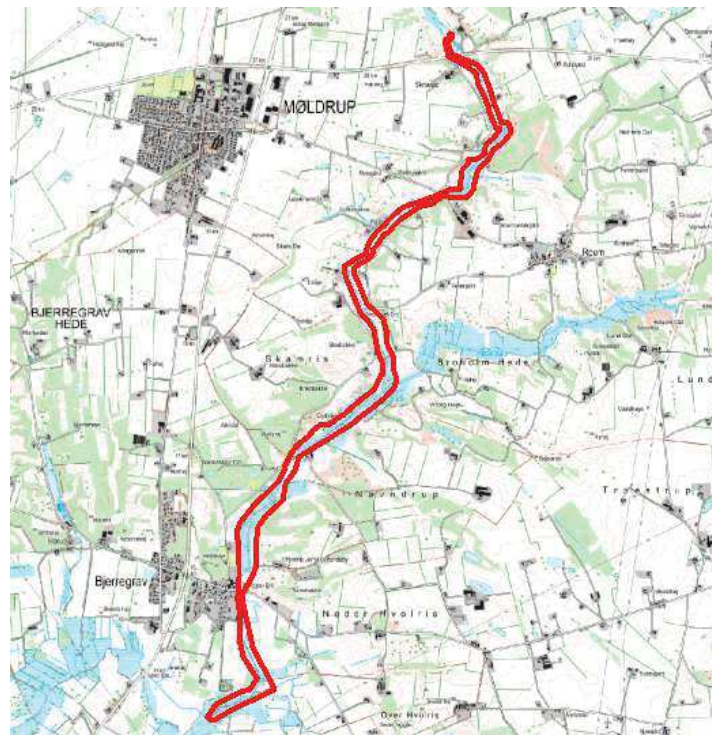

FORUNDERSØGELSE Vandløbsrestaurering

Skravad Bæk

Vandplan: Vandområdeplaner 2015-2021

Vandområde nr: o8857

Hovedvandopland: 1.2 Limfjorden

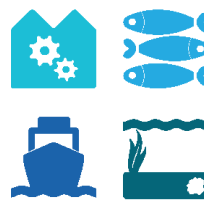
Fiskeristyrelsen/Landbrugsstyrelsen journal nr. 17-0242766

Udgivet den 4/10 2019

Den Europæiske Union
Den Europæiske Hav- og Fiskerifond

HAV & FISK

Indholdsfortegnelse

Baggrund	2
Redegørelse	3
Nuværende fysiske forhold.	3
Af MiljøGIS frem går det, at vandløbets tilstand er:.....	3
Af Fiskepleje.dk frem går det, at ørredbestandens tilstand er:	5
Besigtigelse af vandløbet, forår 2018.....	7
Overordnet vurdering.....	14
Indsatsbehov og -muligheder.....	15
Indsatser anvist i vandoplandsplanen:	15
Konsekvenser af gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojektet med kun gydegrus og træplantning.....	15
Indsats, som ikke er anvist i vandoplandsplanen	15
Sandfang	15
Ansøgning om tilføjelse af virkemiddel	16
Afgørelse om tilføjelse af virkemiddel.....	16
Kommende tiltag	16
Bilag	16

Bilag 1: Skravad Bæk - 08857 - Anmodning -udskiftning-af-virkemidler_den 08052019.

Bilag 2: Afgørelse vedr nyt virkemiddel - Skravad Bæk_08857

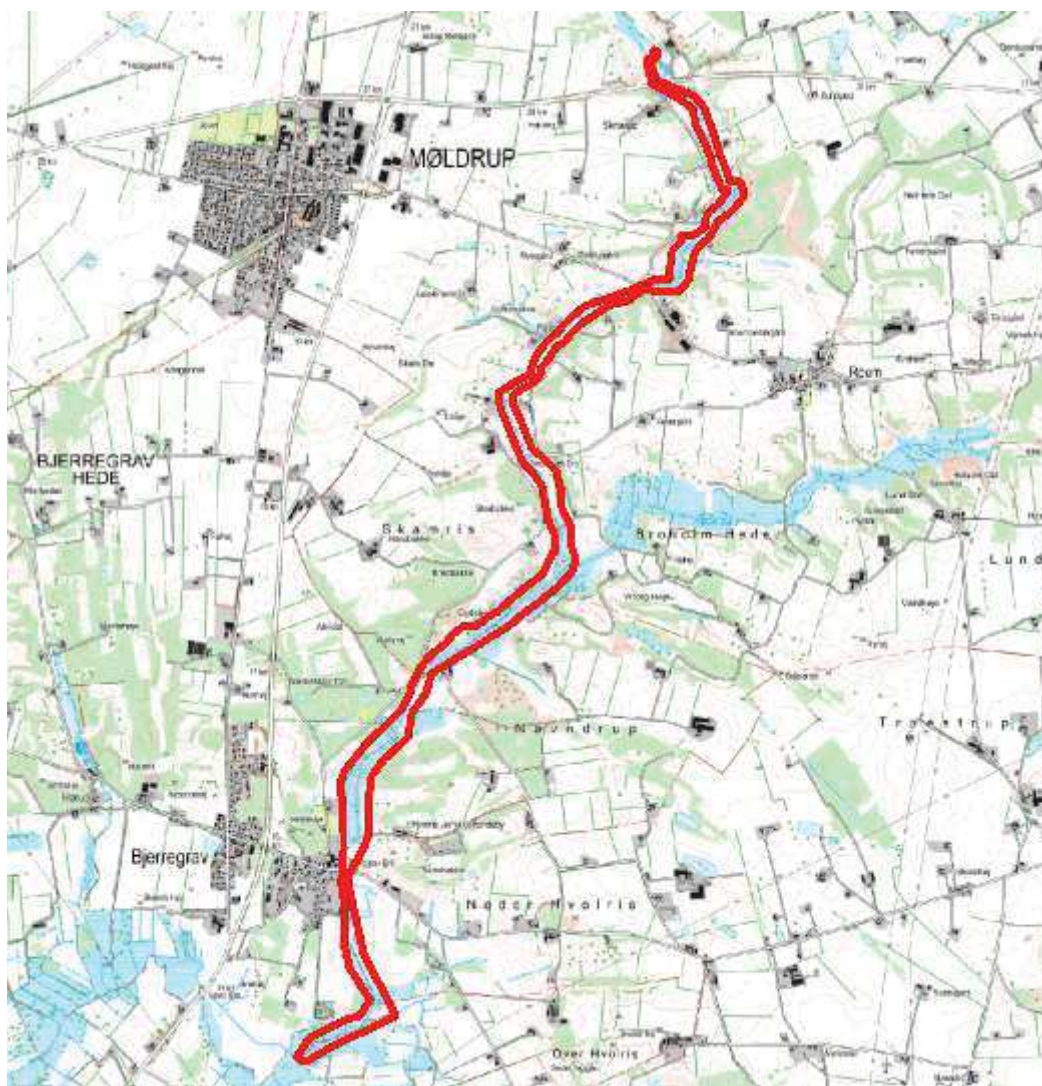
Baggrund

Skravad Bæk har i "Vandområdeplaner 2015-2021" vandområdenummer o8857.

Indsatstypen for Skravad Bæk er jf. BEK nr. 1521 af 15/12/2017 "Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter" udlægning af groft materiale og etablering af træer. Længde på vandløbet er 8400 m. Uddrag af Bekendtgørelsen er vist herunder:

Vandområdenummer	Vandløbsnavn	Koordinater	Længde (m)	Indsatsprogram
o8857	Viborg, Skravad Bæk	X1: 533003, Y1: 6275653, X2: 530846, Y2: 6269539	8,4	Udlægning af groft materiale samt etablering af træer

Skravad Bæk er beliggende øst for Møldrup i den nordlige del af Viborg Kommune og har sit udløb i Skals Å. Hovedvandoplandet er 1.2 Limfjorden.

Projektområdet indtegnet med rødt

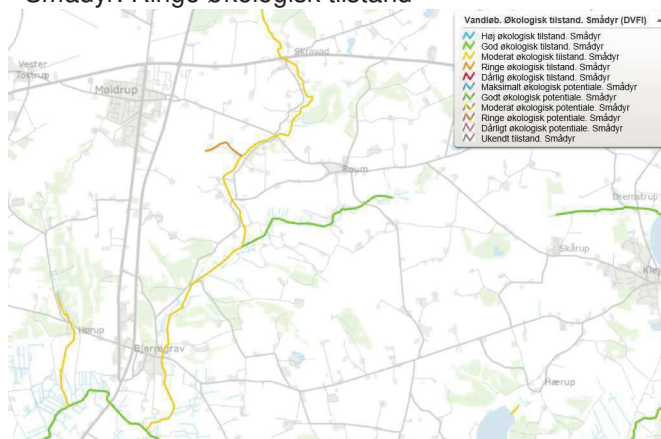
Redegørelse

Nedenstående er en overordnet redegørelse for de nuværende fysiske forhold, anlægstekniske muligheder med beskrivelse af, hvordan projektet lever op til kriterierne.

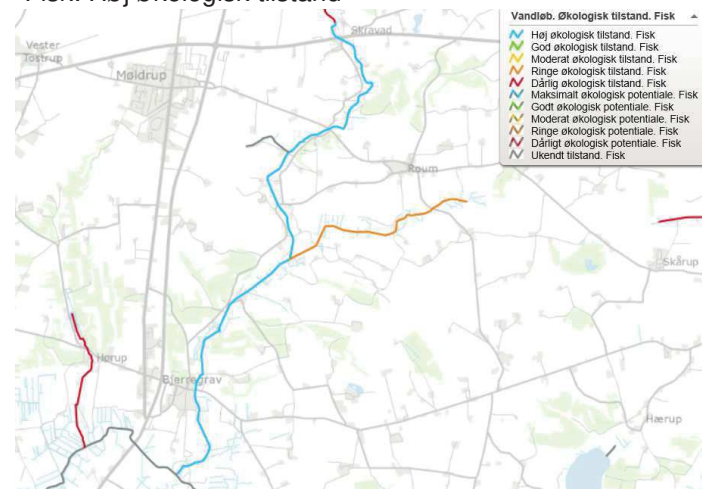
Nuværende fysiske forhold.

Af MiljøGIS frem går det, at vandløbets tilstand er:

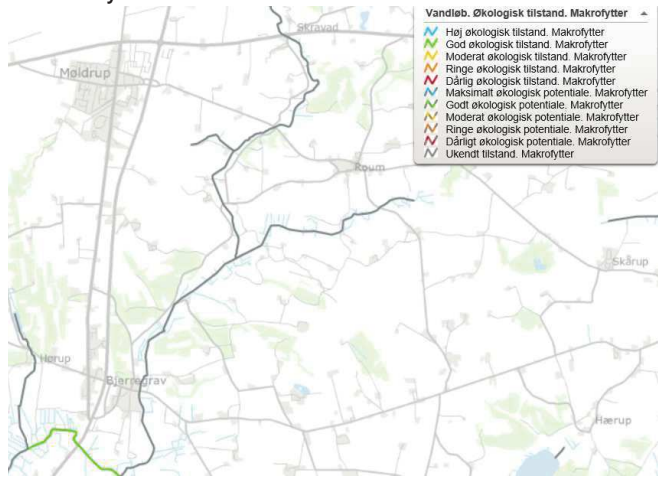
- Skravad Bæk er et mindre vandløb (Vandløbstypologi 1).
- Smådyr: Ringe økologisk tilstand

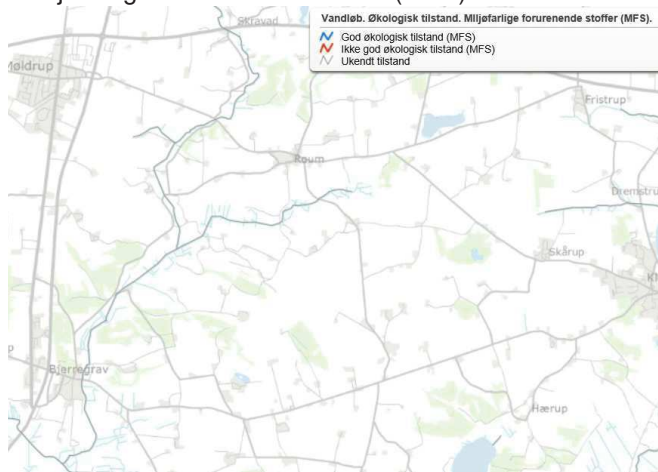
- Fisk: Høj økologisk tilstand

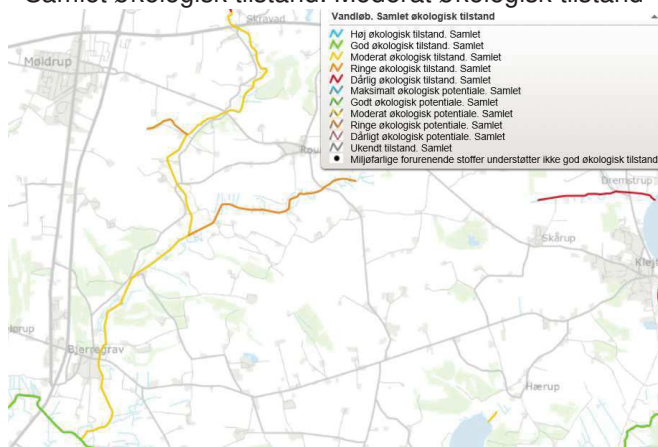
- Makrofytter: Ukendt tilstand

- Miljøfarlige forurenende stoffer (MFS): Ukendt tilstand

- Samlet økologisk tilstand: Moderat økologisk tilstand

Af Fiskepleje.dk frem går det, at ørredbestandens tilstand er:

Farverne på de enkelte stationer angiver bestanden af yngel fra gydning og den økologiske tilstand i forhold til [Ørredindekset \(DFFVø\)](#).

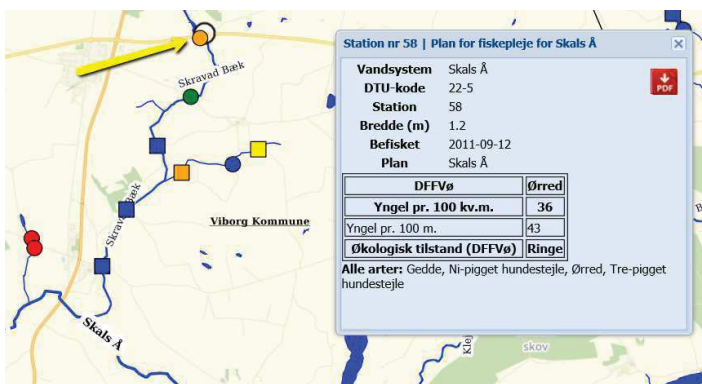
SMÅ VANDLØB (under 2 m brede)

- Høj (>130 pr. 100 kv.m)
- God (80-130 pr. 100 kv.m)
- Moderat (40-79 pr. 100 kv.m)
- Dårlig/ringe (1-39 pr. 100 kv.m)
- Dårlig, ingen yngel fundet

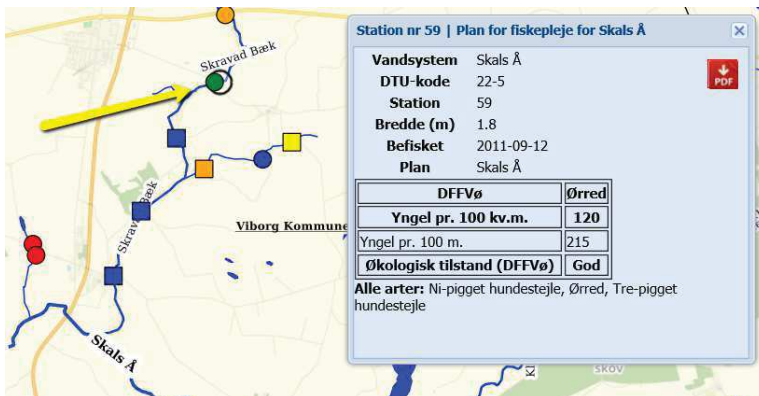
STORE VANDLØB (mindst 2 m brede)

- Høj (>250 pr. 100 m)
- God (150-250 pr. 100 m)
- Moderat (100-149 pr. 100 m)
- Dårlig/ringe (1-99 pr. 100 m)
- Dårlig, ingen yngel fundet

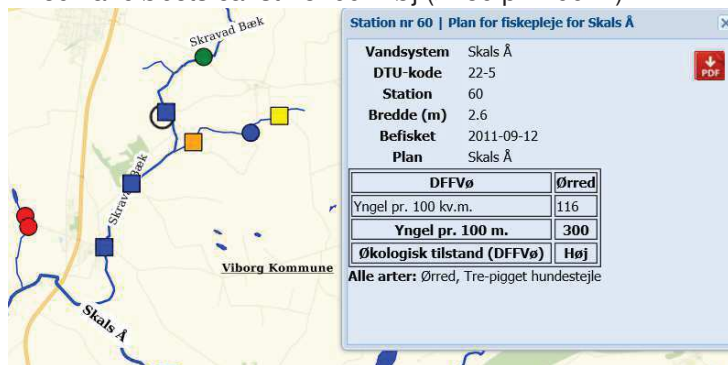
- Ved vandløbets ca. st. 1700: Dårlig/ringe (1-39 pr. 100 kv.m), som er det første målepunkt på Skravad Bæk.

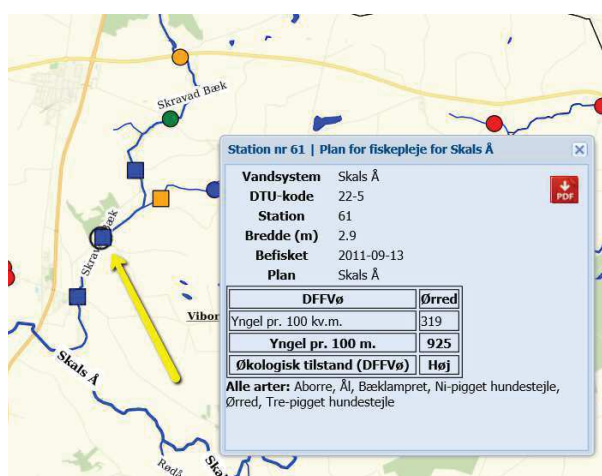
- Ved vandløbets ca. st. 3500: God (80-130 pr. 100 kv.m.)

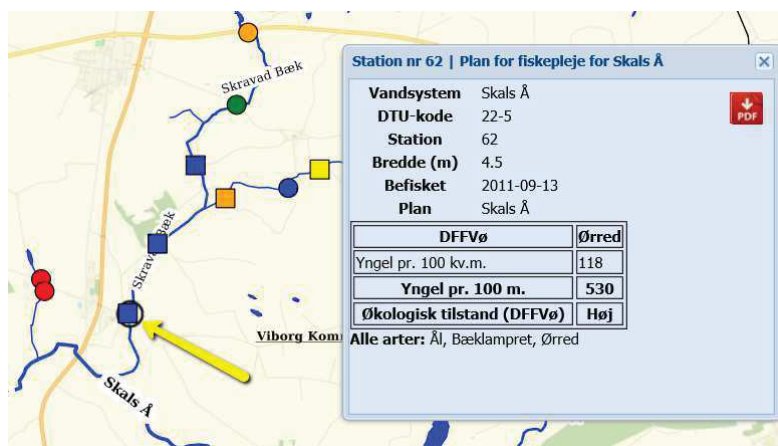
- Ved vandløbets ca. st. 5200: Høj (>250 pr. 100 m)

- Ved vandløbets ca. st. 7000 : Høj (>250 pr. 100 m)

- Ved vandløbets ca. st. 8300: Høj (>250 pr. 100 m)

Besigtigelse af vandløbet, forår 2018

Generelt for st. 1700 - 9850

Vandløbets bredde varierer fra 1-4,5 meter startende med mindste bredde ved st. 1700
Bunden er overvejede sandbund.

Vandløbets fald varierer fra ca. 0,7 promille til 2,4 promille fra st. 1700 - 9850, hvoraf:
strækningen st. 1700 – 5500 har et gennemsnitlig fald på 2,4 promille og
strækningen st. 5500 – 9850 har et gennemsnitlig fald på 1,1 promille.

Uddybning af strækninger:

Besigtigelse af vandløbet, forår 2018

Etape 1, St. 1700 – 3650. Besigtiget den 24/4 2018:

Vandløb: Generelt for denne strækning er et terrænært vandløb med mange små sving. Der var ved besigtigelsestidspunktet allerede en del grøde. Bunden var overvejede sandbund. Der blev observeret en enkelt gydebanke på strækningen.

Fald: Ca. 2,3 promille på den første strækning fra st 1870 til st 2920. Sidste strækning varierer fra 0,8 til 1,1 til 4,4 promille (st. 3050 – 3360).

Tilløb: Flere tilløb med fra våde områder og kildevæld langs vandløbet. Grøft ved ca. 3150 afgiver meget vand. Der er flere steder sandet ved udløb til Skravad Bæk.

Området omkring vandløbet: Der er flere områder langs denne strækning, som er våde områder/sump. Enkelte områder er afgræsset.

Fotos fra denne strækning:

Etape 2, St. 3650 - 4800. Besigtiget den 8/5 2018 :

Vandløb: Generelt for denne strækning er et vandløb beliggende ca. 0,5 m under terræn. Der var ved besigtigelsestidspunktet allerede en del grøde. Bunden var overvejede sandbund. Der blev observeret et par gydebunker på strækningen.

Fald: Ca. 2,8 promille fra st. 3700 – st. 4900.

Tilløb: Enkelte tilløb. Der var udgravet nye grøfte (tilløb) mellem st. 4600 – 4800. Der er flere steder sandet ved udløb til Skravad Bæk.

Området omkring vandløbet: Der er flere områder langs denne strækning, som er afgræsset.

Fotos fra strækningen:

Etape 3, St. 4800 - 6950. Besigtiget den 18/5 2018.

Vandløb: Første del af strækningen er beliggende ca. 0,5-1,0 m under terræn. Midt på denne strækning er der et forløb, som er terrænnært og samtidigt dybt. De sidste knap 1000 m er Bækken er tydeligere bredere efter sammenløbet med Lund Bæk i st. 6000.

Der var ved besigtigelsestidspunktet en del grøde. Bunden var overvejede sandbund. Der blev observeret et par gydebanks på strækningen. Der blev for første gang observeret vandpest.

Fald: Ca. 2,1 promille fra st. 4900 til st. 5450, hvor bunden er hævet ca. 0,3 m i forhold til bunden før og efter. Herefter er faldet på ca. 1,0 promille.

Tilløb: Enkelte tilløb. Der er flere steder sandet ved udløb til Skravad Bæk.

Området omkring vandløbet: Der er flere områder langs denne strækning, som er afgræsset og/eller afslået.

Fotos fra strækningen:

Etape 4, St. 6950 - 9833. Besigtiget den 18/5 2018.

Vandløb: Vandløbet bliver bredere efter 6950 (vejunderføringen) med varierede dybde og har et lige forløb på store dele af strækningen.

Der var ved besigtigelsestidspunktet en del grøde. Bunden var overvejede sandbund. Der blev observeret et par gydebanker på strækningen, specielt ved ca. st. 8350 (som er udlagt af lystfiskere i ca. 2017). Der blev observeret vandpest flere steder – nogle steder med meget vandpest.

Fald: St. 6950 til st. 8400 ca. 1,0 promille. St. 8400 – st. 8700 varieret bund. St. 8700 – st. 9833 ca. 0,7 promille.

Tilløb: Enkelte tilløb. Der er flere steder sandet ved udløb til Skravad Bæk.

Området omkring vandløbet: Der er flere områder langs denne strækning, som er afgræsset og/eller afslået.

Fotos fra strækningen:

Overordnet vurdering

Fra ca. st. 1700 (ved Skravad Mølle) til sammenløbet med Lund Bæk ca. st. 6000 er der overvejede sandbund med enkelte gydebanker. Der er mange tilløb og grøfte, som vurderes at være skyld i den store forekomst af sand, da der er mange steder sandet ved udløb til Skravad Bæk.

Indsatsbehov og -muligheder

Indsatser anvist i vandoplandsplanen:

- 1) Groft materiale / Gydegrus
- 2) Etablering af træer

Ad 1) Groft materiale

Der udlægges groft materiale 2-3 steder, evt. i forlængelse af eksisterende stryg

Sammensætning af groft materiale:

- 85 % sten på 16-32 mm (nøddesten)
- 15 % sten på 32-64 mm (singels + håndsten)
- Max. 15 % flintmateriale

Ad 2 Etablering af træer

Træplantning etableres, hvor der i forvejen er stor forekomst af brøndkarse i vandløbet.

Træer plantes i små grupper, under kronekanten, på den ene side af vandløbet. Der anvendes rød-el.

Konsekvenser af gennemførelse af vandløbsrestaureringsprojektet med kun gydegrus og træplantning

Kommunen har besigtiget vandområdet og vurderet indsatsbehov og -muligheder.

I den forbindelse har Kommunen vurderet, at en indsats med udlægning af groft materiale og etablering af træer ikke vil medføre, at målsætningen for vandløbet kan opfyldes.

Indsats, som ikke er anvist i vandoplandsplanen

Sandfang

Vandløbsstrækningen har hovedsagelig sandbund og ganske få gydebanker på den sidste del af strækningen. Vandløbet har et lige udrettet forløb på flere lange strækninger.

Der er tegn på sandvandring, hvilket er bekræftet af kommunens vandløbsmedarbejdere, der vedligeholder bla. Skravad Bæk. Der er mange grøfter og tilløb, specielt på den første del af strækningen (st. 1700 – 3600). Der vurderes, at de store mængder sand hovedsagelig stammer fra disse grøfter og tilløb.

Kommunens vurderer, at de bedst egnede virkemidler til at opnå målopfyldelse fortsat er udlægning af groft materiale og etablering af træer langs vandløbet, samt et nyt virkemiddel; etablering af et sandfang.

Etablering af et sandfang vil medføre at sandvandringen formindskes og derved forbedres levevilkår for smådyr og derved også fisk, da de eksisterende gydebanker og de fremtidige gydebanker kan fungere uden at sande til.

Ud fra ovenstående samt fald, vandføring og vandkvalitet på strækningen har vandløbet potentiale til at blive betydeligt bedre end tilfældet er i dag f.s.v.a. de kvalitetselementer der pt. indgår i tilstandsvurderingen.

Derudover løber Skravad Bæk ud i Skals Å, som ligeså vil blive påvirket positivt af etablering af sandfang i Skravad Bæk.

Forslag til placering af sandfang

Forslag til placering 1: ved st. 1460 (vest for broen, Bromøllevej). Ved broen/vejen vil der være adgang for tømning af sandfanget.

Forslag til placering 2: ved st. 2700 (vest for broen, Naundrupvej). Ved broen/vejen vil der være adgang for tømning af sandfanget.

Sandfanget udformes efter gængse retningslinjer. Vandløbets bundbredde udvides til 3-4 gange normal bredde, bunden sænkes til ca. 1m under normal bund, og længden på sandfanget graves til mindst 10 og højst 20 gange vandløbets normale bredde.

Ansøgning om tilføjelse af virkemiddel

Viborg Kommune ansøgte derfor Miljøstyrelsen om tilføjelse af virkemiddel "sandfang" den 8/5 2019 (bilag 1)

Miljøstyrelsen fremsendte afgørelse den 9/9 2019 (bilag 2) efter dialog med Viborg Kommune.

Afgørelse om tilføjelse af virkemiddel

Afgørelsen stod mellem at:

1. Fritage Viborg Kommune for at gennemføre indsatser i vandområde o8857 under VP2.
2. Beholde den fastlagte indsats ("udlægning af groft materiale" og "etablering af træer") i indsatsprogrammet.

Da Kommunen forsat vurderede, at etablering af et sandfang vil medføre at sandvandringen formindskes og derved forbedres levevilkår for smådyr og derved også fisk, da de eksisterende gydebanker og de fremtidige gydebanker kan fungere uden at sande til.

Uddrag af overstående afgørelse (bilag 2)

"Miljøstyrelsen har truffet afgørelse om, at Viborg Kommune kan undlade at gennemføre foranstaltningen "udlægning af groft materiale" samt "etablering af træer" i Skravad Bæk, o8857."

Kommende tiltag

Viborg kommune vil, om muligt, ansøge om tilsagn for færdiggørelse af Forundersøgelsen for Skravad Bæk i VP3 forventelig med følgende indsatser: "træplantning, groft materiale og sandfang".

Bilag

Næste side

Anmodning fra kommune om udskiftning af virkemidler/fritagelse for gennemførelse af indsats i vandløb¹

Der udfyldes ét skema for hvert enkelt vandområde. Det udfyldte skema indsendes til vandprojekter@mst.dk

Hvis der allerede er gennemført en forundersøgelse for det pågældende vandområde, vedhæft da venligst denne ved indsendelse af anmodningen.

Indsendt den 8/5 2019 til vandprojekter@mst.dk.

1. Kontaktoplysninger	
Kommune	Viborg Kommune
Sagsbehandler	Lene Toft
Telefonnummer (direkte)	87 87 55 10
E-mail	let@viborg.dk

2. Generelle oplysninger		
Angiv vandløbsnavn	Skravad Bæk	
Angiv vandområdets nummer	o8857	
Angiv vandområdets længde i km.	8,403	
Angiv vandområdets indsatser (virkemidler) jf. tabel 1 i Indsatsbekendtgørelsens bilag 1-4 (sæt X)	Udlægning af groft materiale	x
	Udlægning af groft materiale og træplantning	
	Udskiftning af bundmateriale	
	Hævning af vandløbsbund uden genslyngning	
	Etablering af træer langs vandløb	x
	Genslyngning	
	Åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og udlægning af groft materiale eller åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og genslyngning	
	Åbning af rørlagte strækninger uden hverken genslyngning eller hævning af bund, men med udlægning af groft materiale.	
	Fjernelse af fysiske spærringer	
	Sandfang	
Okkerrensingsanlæg		
Vedr. spærringer: Angiv spærringernes id numre	-	
Vedr. spærringer:	-	

¹ For oplysning om regelsættet hvad angår fritagelse fra, udskiftning og unkladelse af fastlagte foranstaltninger henvises til § 5 og 6 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Angiv hvor lang strækningen er opstrøms for hver spærring i vandområdet						
Vedr. genåbning af rørlægninger: Angiv længde på rør (m)	-					
Angiv vandområdets målsætning jf. Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster A)	God økologisk tilstand senest 22. december 2021. God kemisk tilstand senest 22. december 2015.					
Hvad er den nuværende økologiske tilstand for vandområdet?	(smådyr/DVFI): Ringe økologisk tilstand (fisk): Høj økologisk tilstand (MFS): Ukendt tilstand (makrofytter): ukendt tilstand Økologisk tilstandsklasse samlet: Moderat økologisk tilstand					
Er der inden for vandområdet givet tilsagn om tilskud til en forundersøgelse eller realisering? (sæt X) Hvis X i "Ja" så angiv Miljøstyrelsens sagsnummer	<table border="1"> <tr> <td>Ja</td> <td>Nej</td> <td rowspan="2">Journal nr. 17-0242766</td> </tr> <tr> <td>x</td> <td></td> </tr> </table>	Ja	Nej	Journal nr. 17-0242766	x	
Ja	Nej	Journal nr. 17-0242766				
x						

3. Spørgsmål til kommunen vedrørende henvendelsens formål	
Ønsker kommunen fritagelse for gennemførelse af de fastlagte virkemidler i vandområdet (sæt kryds)	
Ønsker kommunen at udskifte de fastlagte virkemidler med alternative virkemidler (sæt kryds)	X Ønsker at tilføje et virkemiddel inden for samme økonomiske ramme i forhold til den fastsatte referenceværdi.

4. Spørgsmål til kommune om hvilke virkemidler kommunen samlet set vil gennemføre inden for det pågældende vandområde i stedet for de oprindelig fastlagte virkemidler		
Sæt kryds	Udlægning af groft materiale	x
	Udlægning af groft materiale og træplantning	
	Udskiftning af bundmateriale	
	Hævning af vandløbsbund uden genslyngning	
	Etablering af træer langs vandløb	x
	Genslyngning	
	Åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og udlægning af groft materiale eller åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og genslyngning	
	Åbning af rørlagte strækninger uden hverken genslyngning eller hævning af bund, men med udlægning af groft materiale.	
	Fjernelse af fysiske spærringer	
	Sandfang	x
	Okkerrensingsanlæg	
	Ingen virkemidler (dvs. fritagelse for gennemførelse)	

<p>Hvad er årsagen til, at kommunen ønsker at udskifte virkemidler eller evt. ønsker fritagelse for gennemførelse?</p>	<p>Kommunen har besigtiget vandområdet og vurderet indsatsbehov og -muligheder. I den forbindelse har Kommunen vurderet, at en indsats med udlægning af groft materiale og etablering af træer ikke vil medføre, at målsætningen for vandløbet kan opfyldes.</p> <p>Vandløbsstrækningen har hovedsagelig sandbund og ganske få gydebanker på den sidste del af strækningen. Vandløbet har et lige udrettet forløb på flere lange strækninger. Der er tegn på sandvandring, hvilket er bekræftet af kommunens vandløbsmedarbejdere, der vedligeholder bla. Skravad Bæk.</p> <p>Der er mange grøfter og tilløb, specielt på den første del af strækningen (st. 1700 – 3600). Der vurderes, at de store mængder sand hovedsagelig stammer fra disse grøfter og tilløb.</p> <p>Kommunens vurderer, at de bedst egnede virkemidler til at opnå målopfyldelse fortsat er udlægning af groft materiale og etablering af træer langs vandløbet, samt et nyt virkemiddel; etablering af et sandfang.</p> <p>Etablering af et sandfang vil medføre at sandvandringen formindskes og derved forbedres levevilkår for smådyr og derved også fisk, da de eksisterende gydebanker og de fremtidige gydebanker kan fungere uden at sande til.</p> <p>Ud fra ovenstående samt fald, vandføring og vandkvalitet på strækningen har vandløbet potentiale til at blive betydeligt bedre end tilfældet er i dag f.s.v.a. de kvalitetselementer der pt. indgår i tilstandsvurderingen.</p> <p>Som tillægseffekt kan nævnes, at såfremt restaurering af Lund Bæk o7095 bliver realiseret vil der forekomme en mindre sandvandring fra Lund Bæk, som vurderes at have en betydelig effekt også på Skravad Bæk, da Lund Bæk løber ud i Skravad Bæk.</p> <p>Derudover løber Skravad Bæk ud i Skals Å, som ligeså vil blive påvirket positivt af etablering af sandfang i Skravad Bæk.</p>
--	--

5. Spørgsmål til kommune vedrørende virkemidlets omkostninger	
Angiv omkostning ved gennemførelse af det samlede vandløbsprojekt for vandområdet (omfattet af alle de nuværende virkemidler)	Forundersøgelse: 97.054,65 kr. Etablering: Vejledende referenceværdier for projekter inklusiv detailprojektering, kr./km vandområde Etablering: 85.000 kr./km dvs. 8,403 x 85.000 kr./km = 714.225 kr ^{B)}
Angiv omkostning ved gennemførelse af det samlede vandløbsprojekt for vandområdet (inkl. de alternative udskiftede virkemidler)	Der vurderes, at den økonomiske ramme kan overholdes for både forundersøgelsen og etableringen. Forundersøgelse: 97.054,65 kr. (uændret) Etablering: Det vurderes, at der vil være muligt at etablere et sandfang i projektet inden for den nuværende økonomiske ramme. Såfremt det viser sig, at det økonomiske loft overskrides, kan enkelte steder (ikke alle) med træbeplantning udgå. Skravad Bæk har også gavn af træer, dog har vandløbet endnu mere gavn af mindre sandvandring, som etableringen af et sandfang vil kunne opfylde.
Hvis der vurderes at være en forskel på projektets omkostninger for henholdsvis projektet med de fastlagte virkemidler og for projektet med det/de alternative virkemidler, redegøres der for forskellen.	Omkostningerne er uændrede.

6. Spørgsmål til kommune vedrørende virkemidlets miljøeffekt	
Beskriv kortfattet det foreslåede realiseringsprojekt (omfattende det/de alternative virkemidler)	Virkemidler til at opnå målopfyldelse er fortsat udlægning af groft materiale og etablering af træer langs vandløbet samt et nyt virkemiddel; etablering af et sandfang. Etablering af et sandfang vil medføre forbedret levevilkår for smådyr og derved også fisk, da de eksisterende gydebanker og de fremtidige gydebanker kan fungere uden at sande til. Ud fra ovenstående samt fald, vandføring og vandkvalitet på strækningen har vandløbet potentiale til at blive betydeligt bedre end tilfældet er i dag f.s.v.a. de kvalitetselementer der pt. indgår i tilstandsvurderingen.

Beskriv kortfattet om kommunen vurderer, at der kan opnås den målsatte miljøtilstand med gennemførelse af det/de fastsatte virkemidler.	Kommunen vurderer, at der ikke kan opnås den målsatte miljøtilstand udelukkende med gennemførelse af det/de fastsatte virkemidler.
Beskriv kortfattet om kommunen vurderer, at der kan opnås den målsatte miljøtilstand med gennemførelse af det/de anmodede alternative virkemidler.	Kommunen vurderer, at der kan opnås den målsatte miljøtilstand med gennemførelse af et realiseringsprojekt som omfatter de anmodede alternative/yderligere virkemidler.
Hvis kommunen anmoder om fritagelse for gennemførelse af indsats(-er), beskriv da hvad den forventede konsekvens vil være for afgrænsede vandforekomsters tilstand og miljømål ved ikke at gennemføre projektet.	-

7. Spørgsmål til kommune om partshøring																																					
Beskriv om der vil være personer, der vil blive berørt af den ændring, der anmodes om, og på hvilken måde de vil blive berørt af ændringen.	<p>Forundersøgelsen er stadig på et relativt tidligt stadie, og lodsejerne er alene orienteret om at Kommunen er i gang med at afklare restaureringsmulighederne på vandløbsstrækningen. Der er således endnu ikke udarbejdet et skitseprojekt og lodsejerne er altså ikke hørt om en konkret indsats.</p> <p>Lodsejeren/ne, der ejer matriklen/erne, hvor der skal etableres sandfang vil blive berørt af ændringen i en mindre grad.</p>																																				
kontaktoplysninger på berørte lodsejere (navn og e-mail).	<p>Kommunen er ikke i besiddelse af email-adresser på lodsejerne. Herunder fremgår de 12 lodsejere, der har jord langs den berørte vandløbsstrækning og derfor potentielt kan blive berørt af ændringen.</p> <p>Der vil dog max blive berørt 4 lodsejere, da de 12 lodsejere er ejere af matrikler, hvor der evt. kan etableres et sandfang. Der kan umiddelbart etableres sandfang på 5 forskellige lokaliteter.</p> <table border="1"> <tr> <td>Anders Peter Frederiksen</td> <td>Plantagevej 191</td> <td>9620 Aalestrup</td> </tr> <tr> <td>Bjarne Thoft Jensen</td> <td>Skravad Møllevej 6</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Dines Jensen</td> <td>Naundrupvej 13</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Else Marie Andersen</td> <td>Fårebrovej 4</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Erik Christensen</td> <td>Hobrovej 10</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Finn Bach Nielsen</td> <td>Fårebrovej 1</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Ib Hedegaard Andersen</td> <td>Fårebrovej 8</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Jens Erik Overgaard</td> <td>Naundrupvej 17</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>KNUD KRISTENSEN ApS. KARTOFLER ENGR</td> <td>Hobrovej 19</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Marc Skaarup Sørensen</td> <td>Fårebrovej 6</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> <tr> <td>Marie Katrine Christensen Bisgaard</td> <td>Korsvejen 85</td> <td>9631 Gedsted</td> </tr> <tr> <td>Rikke Stautz Andersen</td> <td>Fårebrovej 3</td> <td>9632 Møldrup</td> </tr> </table>	Anders Peter Frederiksen	Plantagevej 191	9620 Aalestrup	Bjarne Thoft Jensen	Skravad Møllevej 6	9632 Møldrup	Dines Jensen	Naundrupvej 13	9632 Møldrup	Else Marie Andersen	Fårebrovej 4	9632 Møldrup	Erik Christensen	Hobrovej 10	9632 Møldrup	Finn Bach Nielsen	Fårebrovej 1	9632 Møldrup	Ib Hedegaard Andersen	Fårebrovej 8	9632 Møldrup	Jens Erik Overgaard	Naundrupvej 17	9632 Møldrup	KNUD KRISTENSEN ApS. KARTOFLER ENGR	Hobrovej 19	9632 Møldrup	Marc Skaarup Sørensen	Fårebrovej 6	9632 Møldrup	Marie Katrine Christensen Bisgaard	Korsvejen 85	9631 Gedsted	Rikke Stautz Andersen	Fårebrovej 3	9632 Møldrup
Anders Peter Frederiksen	Plantagevej 191	9620 Aalestrup																																			
Bjarne Thoft Jensen	Skravad Møllevej 6	9632 Møldrup																																			
Dines Jensen	Naundrupvej 13	9632 Møldrup																																			
Else Marie Andersen	Fårebrovej 4	9632 Møldrup																																			
Erik Christensen	Hobrovej 10	9632 Møldrup																																			
Finn Bach Nielsen	Fårebrovej 1	9632 Møldrup																																			
Ib Hedegaard Andersen	Fårebrovej 8	9632 Møldrup																																			
Jens Erik Overgaard	Naundrupvej 17	9632 Møldrup																																			
KNUD KRISTENSEN ApS. KARTOFLER ENGR	Hobrovej 19	9632 Møldrup																																			
Marc Skaarup Sørensen	Fårebrovej 6	9632 Møldrup																																			
Marie Katrine Christensen Bisgaard	Korsvejen 85	9631 Gedsted																																			
Rikke Stautz Andersen	Fårebrovej 3	9632 Møldrup																																			

Note

A) Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster BEK nr 448 af 11/04/2019

B) Bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering BEK nr 386 af 09/04/2019

Uddrag, bilag 1

Vejledende referenceværdier for projekter inklusiv detailprojektering , kr./km vandområde			
F: Forundersøgelse			
E: Etablering			
Vandløbsrestaurerings-typer/grupper	Vandløbstypologi		
	Type 1 vandløb Op til 2 meters bredde	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Mindre restaureringer	F: 15.000 kr./km	F: 25.000 kr./km	F: 46.000 kr./km
	E: 51.000 kr./km	E: 85.000 kr./km	E: 207.000 kr./km
Større restaureringer	F: 20.000 kr./km	F: 61.200 kr./km	F: 61.200 kr./km
	E: 68.000 kr./km	E: 275.400 kr./km	E: 275.400 kr./km
Mindre restaurering i kombination med større restaurering	F: 17.500 kr./km	F: 51.000 kr./km	Ingen restaureringer med denne kombination
	E: 59.500 kr./km	E: 229.500 kr./km	

Tabeller med vejledende referenceværdier for punktbaserede restaureringer

Vejledende referenceværdier for punktbaserede restaureringer uden detailprojektering , kr./styk eller kr./km opstrøms strækning.			
F: Forundersøgelse			
E: Etablering			
Vandløbsrestaurerings-typer/grupper	Vandløbstypologi		
	Type 1 vandløb Op til 2 meters bredde	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Sandfang	F: 3.000 kr./styk	F: 6.800 kr./styk	Ingen sandfang i type 3 vandløb
	E: 24.000 kr./styk	E: 54.400 kr./styk	
Okkerrensning	F: 104.000 kr./styk	F: 247.300 kr./styk	Ingen okkerrensnings-anlæg i type 3 vandløb
	E: 832.000 kr./styk	E: 1.978.400 kr./styk	
Fjernelse af fysiske spærringer	F: 8.250 kr./km opstrøms strækning		
	E: 41.250 kr./km opstrøms strækning		

Viborg Kommune
Teknik & Miljø - Natur og Vand
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Vandmiljø og Friluftsliv
Ref. NAGVO
J.nr. MST-4020-01685
Den 9. september 2019

AFGØRELSE om ændring for foranstaltning fastlagt i indsatsprogrammet

Miljøstyrelsen har truffet afgørelse efter § 5, stk. 4, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer¹.

Miljøstyrelsen har truffet afgørelse om, at Viborg Kommune kan undlade at gennemføre foranstaltningen ”udlægning af groft materiale” samt ”etablering af træer” i Skravad Bæk, 08857.

Miljøstyrelsens afgørelse er endelig og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 11 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer¹.

Sagens oplysninger

Viborg Kommune har ved e-mail d. 8. maj 2019 rettet henvendelse til Miljøstyrelsen om udskiftning af foranstaltningen ”udlægning af groft materiale” samt ”etablering af træer” i Skravad Bæk, 08857. Kommunen anmoder om at supplere de fastlagte indsatser med ”etablering af sandfang”. Kommunen vurderer, at der kan opnås målopfyldelse i Skravad Bæk 08857, hvis ”etablering af sandfang” tilføjes til de allerede fastlagte indsatser.

På forespørgsel fra Miljøstyrelsen har Viborg Kommune ved e-mail d. 19. august 2019 desuden oplyst, at vandløbsstrækningen hovedsageligt har sandbund med få gydebanker på den sidste del af strækningen. Kommunen oplyser, at der er tegn på sandvandring og har vedhæftet notat med beskrivelse og billede dokumentation. Derudover oplyser kommunen, at der findes mange grøfter og tilløb, særligt på den første del af strækningen, og at de store mængder sand hovedsageligt stammer fra disse. Viborg Kommune henviser til, at deres erfaring med udlægning af groft materiale i lignende vandløb i kommunen viser, at materialet sandes til i løbet af få år, når der forekommer sandvandring i vandløbet, og at det på den baggrund er kommunens vurdering, at der ikke kan opnås målopfyldelse i Skravad Bæk med de fastlagte indsatser. Viborg Kommune vurderer, at etablering af sandfang vil medføre forbedret levevilkår for smådyr og fisk. Kommunen henviser derudover til kommunens tidligere vurdering om, at de samlede omkostninger er uændret ved

---

¹ Bekendtgørelse nr. 449 af 11. april 2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

en udskiftning af virkemidler. Kommunen anmoder således fortsat om udskiftning af virkemiddel fra ”udlægning af groft materiale” og ”etablering af træer” til ”udlægning af groft materiale”, ”etablering af træer” samt ”etablering af sandfang”.

Ved telefonisk samtale d. 21. august 2019 oplyser Miljøstyrelsen Viborg Kommune om, at den ansøgte udskiftning af virkemidler ikke er omkostningseffektiv og på den baggrund ikke kan imødekommes. Viborg Kommune oplyser, at det er kommunens vurdering, at der ikke kan opnås målopfyldelse i Skravad Bæk 08857 ved etablering af sandfang alene. Viborg Kommune oplyser, at de på den baggrund anmoder om fritagelse for at gennemføre foranstaltningen ”udlægning af groft materiale” samt ”etablering af træer” i Skravad Bæk 08857, og at kommunen er opmærksom på, at vandområdet således fjernes fra bekendtgørelse om indsatsprogrammer¹. Viborg Kommune oplyser desuden, at de vil vurdere behovet for indsatser i Skravad Bæk i forbindelse med den kommende planperiode.

Ifølge MiljøGIS er den nuværende samlede økologiske tilstand moderat. Hertil fremgår det af bekendtgørelse om miljømål², at god økologisk tilstand skal tilvejebringes senest 22. december 2021.

Miljøstyrelsens vurdering og afgørelse

Efter § 5, stk. 4, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer¹ kan Miljøstyrelsen på anmodning fra en kommunalbestyrelse træffe afgørelse om, at kommunen kan undlade at gennemføre fastlagte foranstaltninger, hvis behovet for foranstaltninger vurderes at være anderledes end forudsat ved fastlæggelsen af foranstaltningerne.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrund af oplysningerne fra Viborg Kommune, at behovet for virkemidlet ”udlægning af groft materiale” og ”etablering af træer” ikke er, som det var forudsat ved fastlæggelsen af foranstaltningen. Særligt oplysningen om at vandløbsstrækningen hovedsageligt har sandbund på den sidste del af strækningen, at der findes mange grøfter og tilløb, hvorfra sandet stammer, samt at der ikke kan opnås målopfyldelse ved etablering af sandfang alene, vægter i Miljøstyrelsens vurdering.

Miljøstyrelsen træffer på den baggrund afgørelse om, at Viborg Kommune kan undlade at gennemføre foranstaltningen ”udlægning af groft materiale” samt ”etablering af træer” i Skravad Bæk 08857.

Det bemærkes, at ved fritagelse for samtlige indsatser i vandområdet 08857, udgår vandområdet af bekendtgørelse om indsatsprogrammer¹, og dermed kan der i denne planperiode ikke længere søges om tilskud til indsatser i vandområdet. Derved er der risiko for, at der ikke kan opnås målopfyldelse, og på den baggrund være behov for fastsættelse af en eller flere nye alternative indsatser i vandområdet, som skal vurderes ved udarbejdelse af basisanalyse for og udkast til vandområdeplanlægning 2021-27.

Denne afgørelse vil blive offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside. Miljø- og

---

² Bekendtgørelse nr. 448 af 11. april 2019 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Fødevareministeren foretager ved lejlighed de fornødne korrektioner af bekendtgørelse om miljømål² samt af indsatsprogrammet¹, som afgørelsen giver anledning til, jf. § 5, stk. 5, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer¹.

Med venlig hilsen

Nanna Granlie Vossen
+45 21 57 86 82
nagvo@mst.dk